

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 27 Σεπτεμβρίου 2022 με την ακόλουθη σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Εβδόμου Τμήματος, Αργυρώ Μαυρομάτη και Ιωάννα Ρούλια, Σύμβουλοι, Ιωάννης Νταλαχάνης (εισηγητής) και Γεράσιμος Σταματάτος, Πάρεδροι που μετέχουν με συμβουλευτική γνώμη.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος Επικρατείας Ιωάννης Κάρκαλης, κωλυμένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Γραμματέας: Πελαγία Κρητικού, Προϊσταμένη Τμήματος, δικαστική υπάλληλος με βαθμό Α΄.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 7.9.2022 (ΑΒΔ) προσφυγή ανάκλησης του Υπουργού (.....), που εδρεύει στην, όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Νικολάου Δημητρακόπουλου.

Με την προσφυγή επιδιώκεται η ανάκληση της Πράξης της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην .¹ Υπηρεσία Επιτρόπου

Υπέρ του προσφεύγοντος και κατά του κύρους της προσβαλλόμενης Πράξης παρεμβαίνει η ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία «.....», που εδρεύει στη, με ΑΦΜ, η οποία παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου της Ιωάννη Κωνσταντίνου (Α.Μ./Δ.Σ.Α. 20730).

Το Ελληνικό Δημόσιο, όπως νόμιμα εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών, παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον δικαστικό πληρεξούσιο του προσφεύγοντος ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της προσφυγής.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της παρεμβαίνουσας, ο οποίος ζήτησε, ομοίως, την παραδοχή της προσφυγής.

Τη δικαστική πληρεξούσια του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία δήλωσε ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου.

Τον Αντεπίτροπο Επικρατείας, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής και την παραπομπή του σχεδίου σύμβασης στο οικείο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για έλεγχο.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, κατ' άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του και της Γραμματέα του.

Αφού άκουσε την εισήγηση του Παρέδρου Ιωάννη Νταλαχάνη

Μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής ανάκλησης δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρο 308 παρ. 3 του Κεφαλαίου 49 του ν. 4700/2020, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως και στην υπό κρίση διαφορά από προσυμβατικό έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 336 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου).

2. Με την κρινόμενη προσφυγή ζητείται η ανάκληση της Πράξης της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην .¹ Υπηρεσία Επιτρόπου
....., με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου της πρώτης εκτελεστικής σύμβασης της συμφωνίας πλαίσιο, ποσού 350.000,00 ευρώ (πλέον ΦΠΑ) μεταξύ του προσφεύγοντος Υπουργού, διά της Υπηρεσίας Προμηθειών
....., και της ομόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία

«.....», για την «Προμήθεια ειδών κυλικείου προς κάλυψη των απαιτήσεων των της εντός των Νομών», διάρκειας ενός έτους.

3. Η ως άνω προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά νομοτύπως. Συνεπώς, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των προβαλλόμενων με αυτή λόγων.

4. Παραδεκτώς και με προφανές έννομο συμφέρον παρεμβαίνει υπέρ της παραδοχής της προσφυγής ανάκλησης και κατά του κύρους της προσβαλλόμενης Πράξης η αντισυμβαλλόμενη της συμφωνίας – πλαίσιο ομόρρυθμη εταιρεία, η δε παρέμβαση αυτή, όπως αναπτύσσεται με το από 30.9.2022 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω.

5. Στο άρθρο 324 του ν. 4700/2020 που φέρει τον τίτλο «Υπαγωγή στον προσυμβατικό έλεγχο» ορίζεται ότι «1. Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και στις συμβάσεις αγοράς ακινήτων, που συνάπτονται από το Δημόσιο, (...), η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. 2. Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και στις συμβάσεις αγοράς ακινήτων, που συνάπτονται από το Δημόσιο, (...), η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, και μέχρι το όριο της παρ. 1, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας πριν από τη σύναψή τους από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδιος για τον κατασταλτικό έλεγχο των λογαριασμών των υπηρεσιών ή φορέων αυτών. 3. (...) 4. Στον έλεγχο των παρ. 1 έως 3 συμπεριλαμβάνονται: (α) (...) (β) (...), (γ) οι συμφωνίες πλαίσιο και οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 39 και την παρ. 3 του άρθρου 273 του ν. 4412/2016, (...). 5. Σε προσυμβατικό έλεγχο υπάγονται

οι τροποποιήσεις των συμβάσεων των παρ. 1 έως και 4 όταν: α) η αρχική σύμβαση υποβλήθηκε σε έλεγχο, εφόσον η τροποποίηση είναι ουσιώδης, β) η αρχική σύμβαση δεν υποβλήθηκε σε έλεγχο λόγω ποσού, εφόσον με την τροποποίηση προσαυξάνεται το οικονομικό αντικείμενο, ώστε η προκύπτουσα συνολική δαπάνη της σύμβασης υπερβαίνει το όριο των παρ.1 και 2.».

6. Περαιτέρω, στο άρθρο 39 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσιο κατά την έννοια της περίπτωσης 10 της παραγράφου 1 του άρθρου 2 εφόσον εφαρμόζουν τις διατάξεις που προβλέπονται στο παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221). (...). 2. (...) 3. Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο, καθώς και στις παρ. 4 και 5. (...). Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να συνεπάγονται ουσιώδεις τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαίσιο, ιδίως στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 4. 4. Όταν συνάπτεται συμφωνία-πλαίσιο με ένα μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται σε αυτή τη συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας-πλαίσιο. Για την ανάθεση των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διαβουλεύονται γραπτώς με τον οικονομικό φορέα που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία-πλαίσιο, ζητώντας του, εάν χρειάζεται, να συμπληρώσει την προσφορά του. 5. (...) 9. Οι συμφωνίες - πλαίσιο αποστέλλονται για προληπτικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά τις οικείες διατάξεις, ενώ οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις μόνο εφόσον η αξία τους υπερβαίνει αυτοτελώς τα εκάστοτε ισχύοντα όρια.».

7. Στην κρινόμενη υπόθεση, από την προσβαλλόμενη Πράξη της Επιτροπής καθώς και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στις επόμενες σκέψεις 8 έως 13:

8. Με την Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου της συμφωνίας – πλαίσιο

(ΣΠ) μεταξύ του προσφεύγοντος (διά της Υπηρεσίας Προμηθειών
.....) και της παρεμβαίνουσας εταιρείας, με αντικείμενο την
«Προμήθεια ειδών κυλικείου προς κάλυψη των απαιτήσεων των
εντός των Νομών», αφού δε ελήφθησαν υπόψη οι
επισημάνσεις της ανωτέρω Πράξης, υπεγράφη, στις, η ως άνω ΣΠ,
συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 1.400.000,00 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), χρονικής
διάρκειας τεσσάρων (4) ετών. Στην εν λόγω ΣΠ προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, η
σύναψη εκτελεστικών συμβάσεων (ΕΣ) βάσει των όρων της, κατόπιν τήρησης της
σχετικής προδικασίας από την αναθέτουσα αρχή (βλ. άρθρο 22 του Παραρτήματος
«Α» της διακήρυξης).

9. Στο άρθρο 2 της ανωτέρω ΣΠ με τίτλο «Διάρκεια – Αναπροσαρμογή τιμών», ορίζεται ότι «1. (...) 2. (...) οι αναγραφόμενες στην ΣΠ τιμές, θα παραμείνουν αμετάβλητες καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος αυτής. 3. (...) 4. Η τιμή εκάστου συμβατικού είδους στις ΕΣ που θα υπογραφούν εντός ισχύος της ΣΠ σε καμία περίπτωση δεν θα υπερβαίνει την αντίστοιχη της οικονομικής προσφοράς που έγινε αποδεκτή για την ανάδειξη του οικονομικού φορέα και συνήφθη με αυτόν η ΣΠ» και στο άρθρο 3 με τίτλο «Σύναψη εκτελεστικών συμβάσεων» ότι «1. Η σύναψη ΕΣ κατά τη διάρκεια ισχύος της ΣΠ θα πραγματοποιείται μόνο εφόσον το κρίνει σκόπιμο η Υπηρεσία. (...) 2. Ως προς τη διαδικασία σύναψης των ΕΣ ισχύουν τα καθοριζόμενα στο άρθρο 22 του Παραρτήματος «Α» του προηγηθέντος διαγωνισμού Αναλυτικότερα και όταν όλοι οι όροι δεν καθορίζονται στη ΣΠ, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να διαβουλευεται γραπτώς με το φορέα, ζητώντας του, εάν χρειάζεται, να ολοκληρώσει την προσφορά του, σύμφωνα με τους όρους της ΣΠ Σε διαφορετική περίπτωση δεν απαιτείται συμπλήρωση της προσφοράς του αναδόχου, ήτοι η διενέργεια διαβούλευσης.» και στο άρθρο 15 με τίτλο «Τροποποίηση Συμφωνίας – Πλαίσιο και Εκτελεστικών Συμβάσεων» ότι «1. Τροποποίηση της παρούσας ΣΠ και των ΕΣ επιτρέπεται μόνο σε επαρκώς αιτιολογημένες περιπτώσεις σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που τάσσονται από το άρθρο 132 του Ν. 4412/2016 και εφόσον τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν προς τούτο, με απόφαση της

Αναθέτουσας Αρχής. 2. (...). Περαιτέρω, στο Παράρτημα «Α» της εν λόγω συμφωνίας – πλαίσιο περιλαμβάνεται Πίνακας Τιμών είκοσι επτά (27) βασικών – υποχρεωτικών ειδών διαφόρων κατηγοριών (αρτοσκευάσματα, σφολιατοειδή, είδη ζαχαροπλαστικής - επιδόρπια), στο δε Παράρτημα «Β» της ίδιας συμφωνίας – πλαίσιο περιλαμβάνεται Πίνακας Τιμών εκατόν δύο (102) επιπρόσθετων ειδών όμοιων κατηγοριών, στους οποίους αναγράφεται μία σύντομη περιγραφή και η τιμή μονάδας (άνευ ΦΠΑ) για κάθε ένα από τα ανωτέρω είδη κυλικείου, αντίστοιχα.

10. Με τη απόφαση εγκρίθηκε η ενεργοποίηση των διαδικασιών σύναψης της πρώτης ΕΣ της ανωτέρω ΣΠ, χρονικής διάρκειας ενός έτους και συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 350.000,00 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), χωρίς τη διενέργεια διαβούλευσης και ζητήθηκε από την ήδη παρεμβαίνουσα η επικαιροποίηση των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Στη συνέχεια, με τη όμοια έγινε αποδεκτή η από εισηγητική έκθεση της αρμόδιας επιτροπής διενέργειας του .. ανοικτού διαγωνισμού και δόθηκε εντολή για την υπογραφή της ΕΣ. Ωστόσο, η ανάδοχος και ήδη παρεμβαίνουσα εταιρεία, με την αυθημερόν (.....) επιστολή της, κατ' επίκληση της 2040/13.4.2022 εγκυκλίου οδηγίας της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ), ζήτησε την αναπροσαρμογή των τιμών της ΣΠ «σε ποσοστό κατά μέσο όρο 28% στον πίνακα βασικών ειδών και 12%, αντίστοιχα, στον πίνακα επιπρόσθετων ειδών, προκειμένου να καλυφθεί μέρος των αυξήσεων» τις οποίες είχαν εν τω μεταξύ (από την υποβολή της προσφοράς ως τότε) υποστεί οι τιμές προμήθειας των πρώτων υλών για την παρασκευή των προς προμήθεια προϊόντων και οι τιμές για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο.

11. Κατόπιν ανταλλαγής εγγράφων μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και της παρεμβαίνουσας αναδόχου (βλ. το έγγραφο της, την από επιστολή της αναδόχου, το από μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της αναθέτουσας αρχής και την από επιστολή της αναδόχου), με αντικείμενο τον καθορισμό ποσοστού για την αποδεκτή

αναπροσαρμογή – αύξηση των τιμών της ΣΠ, με το έγγραφο της Υπηρεσίας Προμηθειών της συγκροτήθηκε τριμελής επιτροπή γνωμοδότησης προς τη ... αναφορικά με τη δυνατότητα αναπροσαρμογής των τιμών της ΣΠ.

12. Ήδη με τη απόφαση του έγινε αποδεκτή η γνωμοδότηση της ανωτέρω επιτροπής, εγκρίθηκε η τροποποίηση της προμνησθείσας εγκριτικής της σύναψης της ως άνω πρώτης ΕΣ απόφασης με αναπροσαρμογή κατά 12% των τιμών όλων των ειδών (βασικών-υποχρεωτικών και επιπρόσθετων) που περιλαμβάνονται στη ΣΠ. Τη νομική βάση για την αναπροσαρμογή τιμών αποτελεί, κατά την ανωτέρω απόφαση, το μεν το άρθρο 15 της ΣΠ σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται τροποποίησή της μόνο σε επαρκώς αιτιολογημένες περιπτώσεις, το δε το άρθρο 132 παρ.1 περ. γ' του ν. 4412/2016 (απρόβλεπτες περιστάσεις), ενώ, περαιτέρω, η ως άνω απόφαση επικαλείται την 2040/13.4.2022 εγκύκλιο οδηγία της ΕΑΑΔΗΣΥ που αναφέρεται στη δυνατότητα αναπροσαρμογής των συμβατικών τιμών μέχρι ποσοστού 50%, εξαιτίας της αύξησης των τιμών των αγαθών και των προβλημάτων που εντοπίζονται στην εφοδιαστική αλυσίδα, λόγω της ενεργειακής κρίσης, της κρίσης στην Ουκρανία και των συνεχιζόμενων συνεπειών της COVID-19.

13. Ειδικότερα, στο σχέδιο της υπό έλεγχο πρώτης ΕΣ περιελήφθησαν οι ακόλουθοι όροι (που δεν περιλαμβάνονταν στο σχέδιο ΕΣ του Παραρτήματος Ζ' της διακήρυξης): «3. Η παρούσα σύμβαση υπογράφεται βάσει των τιμών των βασικών-υποχρεωτικών και των επιπρόσθετων ειδών που καθορίζονται στο Παράρτημα «Α» της παρούσας, κατόπιν αναπροσαρμογής αυτών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, και όχι αυτών που καθορίζονται στη συμφωνία – πλαίσιο. Η εγκριθείσα, με τη απόφαση, αναπροσαρμογή – αύξηση κατά ποσοστό 12% των τιμών όλων των ειδών (βασικών-υποχρεωτικών και επιπρόσθετων) που συμπεριλαμβάνονται στην υπ' αριθμ. συμφωνία – πλαίσιο,

αφορά αποκλειστικά και μόνο την παρούσα πρώτη εκτελεστική σύμβαση και όχι τις επόμενες συμβάσεις που θα υπογραφούν κατά την τετραετή διάρκεια της συμφωνίας – πλαίσιο 4. Επισημαίνεται ότι στην παρούσα Σύμβαση, η αυξομείωση του Δ.Τ.Κ. για την κατηγορία «Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά» θα ελέγχεται σε τριμηνιαία βάση προκειμένου να διαπιστώνεται η ανάγκη ανάλογης αυξομείωσης των τιμών των ειδών, εφόσον υπάρξει μεταβολή μεγαλύτερη του 5% με τιμή βάσης τον Δ.Τ.Κ. Μαΐου 2022. Ειδικότερα καθορίζεται η ακόλουθη διαδικασία: (...).

14. Η Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ,¹ Υπηρεσία Επιτρόπου έκρινε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου της πρώτης ΕΣ της ΣΠ, με την αιτιολογία, κατ' εκτίμηση των διακωλυτικών λόγων που προβάλλει, ότι **α)** με την απόφαση κατακύρωσης της ΕΣ επιχειρείται η εφαρμογή όρων (αναπροσαρμογή τιμών) που δεν περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο με την Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και υπογεγραμμένο στις από τον ανάδοχο κείμενο της ως άνω ΣΠ και **β)** η τροποποίηση ουσιαστών όρων της ΣΠ έπρεπε να είχε υποστεί έλεγχο νομιμότητας από το όργανο που ήλεγξε και ενέκρινε την αρχική σύμβαση πριν από την υποβολή της ΕΣ, ενώ, εν προκειμένω, η επιχειρούμενη τροποποίηση ουσιαστών όρων της ΣΠ δεν έχει υποβληθεί σε προσυμβατικό έλεγχο στο ΣΤ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

15. Με την κρινόμενη προσφυγή ανάκλησης και την υπέρ αυτής παρέμβαση προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να ανακληθεί, διότι, κατ' εκτίμηση των οικείων δικογράφων: **α)** Η αναπροσαρμογή των τιμών των ειδών της σύμβασης έγινε λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 17 της ΣΠ («σε περίπτωση διαφορών που ενδεχομένως προκύψουν σχετικά με την ερμηνεία ή την εκτέλεση της ΣΠ και των ΕΣ ή εκ οποιασδήποτε αφορμής αυτών, η Αναθέτουσα Αρχή και ο ανάδοχος καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για τη φιλική επίλυσή τους, σύμφωνα με τους κανόνες της καλής πίστης και των χρηστών συναλλακτικών ηθών»), τα διαλαμβανόμενα στην 2040/13.4.2022 εγκύκλιο οδηγία της ΕΑΑΔΗΣΥ και τη γνωμοδότηση της οικείας επιτροπής, **β)** από την προκήρυξη του διαγωνισμού που

οδήγησε στην υπογραφή της ΣΠ, ... του έτους 2021, έως την εκκίνηση της διαδικασίας υπογραφής της πρώτης ΕΣ επισυνέβη ριζική διαφοροποίηση των οικονομικών συνθηκών που οφείλεται σε έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα, αδύνατον να προβλεφθούν από μία επιμελή αναθέτουσα αρχή (άρθρο 132 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4412/2016), γ) η υπογραφή της πρώτης ΕΣ με τιμές χαμηλότερες από τις ισχύουσες στην αγορά θα αντέβαινε στους κανόνες της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών, καθώς και στις αρχές της αναγκαιότητας, αναλογικότητας και εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος, δ) οι τιμές, παρά την αναπροσαρμογή τους, παραμένουν συμφέρουσες για την αναθέτουσα αρχή, αφού κυμαίνονται στα ίδια περίπου επίπεδα με την προηγούμενη μεταξύ των μερών και υπογεγραμμένη κατά το έτος .. σύμβαση, το γεγονός δε ότι στους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού δεν προβλεπόταν αναπροσαρμογή των τιμών δεν κωλύει την αύξηση αυτών, λαμβανομένης υπόψη και της ανωτέρω εγκυκλίου οδηγίας, καθώς και του άρθρου 388 ΑΚ, ε) δεν επιχειρείται εν προκειμένω η τροποποίηση όρων της διακήρυξης και της ΣΠ, καθώς η αύξηση των τιμών αφορά αποκλειστικά και μόνο στο χρονικό διάστημα υλοποίησης της πρώτης ΕΣ, στ) δεν απαιτείται τροποποίηση της ΣΠ καθόσον δεν διαφοροποιείται η συνολική προϋπολογισθείσα αξία και η φύση του αντικειμένου αυτής, ενώ τυχόν τροποποίηση αυτής δεν εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον καθόσον οι τιμές της ΣΠ αφορούν σε χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών και πρέπει να παραμείνουν ως έχουν, ενώ η αναπροσαρμογή των τιμών αφορά αποκλειστικά και μόνο την πρώτη ΕΣ και όχι τις επόμενες ΕΣ που θα υπογραφούν κατά την τετραετή χρονική διάρκεια της ΣΠ, καθώς υπάρχει πιθανότητα ομαλοποίησης της κατάστασης των υψηλών τιμών, ζ) ορθώς η απόφαση έγκρισης της ΕΣ υποβλήθηκε στην Επίτροπο, καθόσον η προϋπολογισθείσα αξία της ανέρχεται σε 350.000,00 ευρώ και η) ένας τυχόν νέος διαγωνισμός θα έβλαπτε προδήλως το δημόσιο συμφέρον, ενόψει αφενός του διοικητικού του κόστους και αφετέρου του χρόνου που θα απαιτείτο για την ολοκλήρωσή του, ενώ, σε κάθε περίπτωση, ο διαγωνισμός που οδήγησε στην

υπογραφή της επίμαχης ΣΠ ήταν νόμιμος, αφού τηρήθηκαν οι οικείες περί προμηθειών διατάξεις.

16. Με δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη νομική σκέψη της παρούσας, το Δικαστήριο κρίνει ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος σχεδίου της πρώτης ΕΣ της ... ΣΠ, όπως ορθώς κρίθηκε με την προσβαλλόμενη Πράξη. Τούτο διότι το εν λόγω σχέδιο έρχεται σε αντίθεση με τους όρους της από ΣΠ, και ειδικότερα, με το άρθρο 2 αυτής που αποκλείει αναπροσαρμογή των τιμών σε συνδυασμό με τα Παραρτήματα «Α» και «Β» αυτής, όπου καταγράφονται αναλυτικά οι τιμές μονάδας όλων των προς προμήθεια αγαθών. Πέραν τούτου, με την εισαγωγή το πρώτον στην ελεγχόμενη ΕΣ όρων περί αναπροσαρμογής τιμών παραβιάζονται προδήλως οι διατάξεις του άρθρου 39 παρ. 4 του ν. 4412/2016, που παρατίθενται στη σκ. 6 της παρούσας, σύμφωνα με τις οποίες επί μοναδικού αντισυμβαλλόμενου ΣΠ, οι ΕΣ που βασίζονται σε αυτήν ανατίθενται, σύμφωνα με τους όρους της. Συναφώς, είναι αβάσιμος ο ισχυρισμός ότι με το υποβληθέν προς έλεγχο σχέδιο επιχειρείται η τροποποίηση των τιμών αποκλειστικά και μόνο της ΕΣ, δοθέντος ότι οι ΕΣ δεν παρουσιάζουν αυτοτέλεια σε σχέση με τις προηγηθείσες αυτών ΣΠ, αλλά αντιθέτως, συνάπτονται με βάση τα ήδη συμφωνηθέντα σε αυτές. Ως εκ τούτου, τυγχάνουν -ομοίως- απορριπτέοι, προεχόντως ως αλυσιτελείς, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος και της παρεμβαίνουσας που αφορούν στην κατ' ουσίαν νομιμότητα της αναπροσαρμογής των τιμών της ΕΣ (βλ. σκ. 15 α' - δ'), αφού και αληθείς υποτιθέμενοι δεν δύνανται να εξεταστούν αυτοτελώς χωρίς να έχει προηγηθεί τροποποίηση της ΣΠ κατά το ως άνω ουσιώδες περιεχόμενό της. Άλλωστε τούτο (την τροποποίηση της ΣΠ) ζητεί και η παρεμβαίνουσα εταιρεία με την πρώτη της επιστολή προς την αναθέτουσα αρχή, με την οποία θέτει το πρώτον το ζήτημα της αναπροσαρμογής των τιμών των προς προμήθεια αγαθών. Εξάλλου, εσφαλμένως γίνεται λόγος με το δικόγραφο της προσφυγής για «τροποποίηση της εκτελεστικής σύμβασης» (βλ. ενδεικτ. σελ. 7, 9 αυτού), δοθέντος ότι η εν λόγω σύμβαση δεν έχει ακόμα συναφθεί και, συνακόλουθα, δεν δύνανται να τροποποιηθεί προ της σύναψής της. Τούτο άλλωστε

διαφέρει από την τροποποίηση της εγκριτικής απόφασης του (φερόμενη στα έγγραφα του φακέλου και στο ως άνω δικόγραφο ως «κατακυρωτική» της εκτελεστικής σύμβασης), η οποία σε κάθε περίπτωση προηγείται της υποβολής του ελεγχόμενου σχεδίου. Ούτε μπορεί, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, να εκτιμηθεί το υποβληθέν σχέδιο της ΕΣ ως σχέδιο τροποποίησης της ΣΠ, καθόσον ούτε η βούληση της αναθέτουσας αρχής συνίσταται σε τέτοιου είδους τροποποίησή της, ούτε το περιεχόμενο του υποβληθέντος σχεδίου ΕΣ αφορά ειδικώς στην τροποποίηση αυτής. Ορθώς, επομένως, η προσβαλλόμενη Πράξη διαπιστώνει ότι της υποβολής σχεδίου της πρώτης ΕΣ έπρεπε να έχει προηγηθεί η υποβολή προς έλεγχο στο αρμόδιο όργανο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχεδίου τροποποίησης της ΣΠ. Τούτο θα έπρεπε να ελέγξει πρωτογενώς τις προϋποθέσεις για την επιτρεπτή τροποποίηση της ΣΠ, λαμβάνοντας υπόψη, πέραν των εγκυκλίων οδηγιών ανεξάρτητων αρχών, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο (συνεκτιμώντας τις όλως πρόσφατες διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 4965/2022, Α' 1625) και τους όρους αυτής. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η ΣΠ δεν απαιτείται να τροποποιηθεί διότι οι μεταβολές αφορούν αποκλειστικά και μόνο στην ΕΣ, είναι αβάσιμος, καθόσον, όπως έχει ήδη προεκτεθεί, οι ΕΣ συνάπτονται βάσει των όρων των ΣΠ και δεν παρουσιάζουν νομική αυτοτέλεια (άρθρο 39 παρ. 4 ν. 4412/2016). Εξάλλου, όρος που καθορίζει περιορισμένο χρονικό διάστημα ισχύος των νέων τιμών (π.χ. για ένα έτος) θα μπορούσε, ενδεχομένως, να συμπεριληφθεί σε τροποποίηση της εν λόγω ΣΠ, υπό την επιφύλαξη της τήρησης των οικείων διατάξεων που αφορούν στην τροποποίηση των συμβάσεων κατά την εκτέλεσή τους (άρθρο 132 του ν. 4412/2016). Συνεπώς, είναι αβάσιμος ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης προϋπόθεσης και ο ισχυρισμός (βλ. σκ. 15 στοιχ. στ') του προσφεύγοντος ότι η αναπροσαρμογή τιμών αφορά αποκλειστικά και μόνο στην πρώτη ΕΣ, αφού αυτή δεν τυγχάνει αυτοτελής σε σχέση με τη ΣΠ και το περιεχόμενο της πρώτης πρέπει να συμφωνεί με τους όρους της ΣΠ με βάση την οποία συνάπτεται.

17. Απορριπτέος, επίσης, προεχόντως ως αλυσιτελής, τυγχάνει και ο λόγος ανάκλησης ότι είναι σύννομη η υποβολή του υπό έλεγχο σχεδίου της ΕΣ στην

Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεδομένου ότι και αληθής υποτιθέμενος εντούτοις, στην προκειμένη περίπτωση, του ελεγχόμενου σχεδίου ΕΣ δεν έχει προηγηθεί η τροποποίηση της ΣΠ επί της οποίας ερείδεται. Σε κάθε δε περίπτωση δεν είναι δυνατή η παραπομπή του σχεδίου προς έλεγχο στο αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως ζητείται με το από 30.9.2022 υπόμνημα της παρεμβαίνουσας εταιρείας, δεδομένου ότι στην Επίτροπο δεν υποβλήθηκε προς έλεγχο σχέδιο τροποποίησης της ΣΠ, αλλά σχέδιο της πρώτης ΕΣ αυτής, ούτε άλλωστε μπορεί, για τους λόγους που προεκτέθηκαν, το υποβληθέν σχέδιο να εκτιμηθεί, ως εκ του περιεχομένου του, ως σχέδιο τροποποίησης της ΣΠ ώστε να παραπεμφθεί στο ΣΤ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Πέραν τούτων, η παρεμβαίνουσα εταιρεία εσφαλμένως υπολαμβάνει ότι η Επίτροπος θέτει ζήτημα αναρμοδιότητάς της και κωλύματος υπογραφής της ΕΣ λόγω μη προηγούμενης υποβολής της στο Κλιμάκιο προς έλεγχο, αφού ο σχετικός διακωλυτικός λόγος στην προσβαλλόμενη Πράξη συνίσταται, κατ' ορθή ερμηνεία του, στη μη υποβολή σχεδίου τροποποίησης της ΣΠ στο αρμόδιο Κλιμάκιο πριν από την υποβολή της ΕΣ προς έλεγχο στην ίδια.

18. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι η προσφυγή ανάκλησης και η υπέρ αυτής ασκηθείσα παρέμβαση πρέπει να απορριφθούν και να μην ανακληθεί η προσβαλλόμενη Πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην .¹ Υπηρεσία Επιτρόπου

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την ένδικη προσφυγή ανάκλησης και την υπέρ αυτής ασκηθείσα παρέμβαση.

Δεν ανακαλεί την πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην .¹ Υπηρεσία Επιτρόπου

Κρίθηκε και αποφασίστηκε μέσω τηλεδιάσκεψης στις 10 Οκτωβρίου 2022.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ**

**Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΤΑΛΛΑΧΑΝΗΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση του Εβδόμου Τμήματος στο ακροατήριο του Δικαστηρίου την 18η Οκτωβρίου 2022.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ**